

Landskap: Småland ..... Upptecknare: Thore Brogårdh, Hallaryd
 Härad: Sunnerbo ..... Berättare: Johan Johansson, Traryd
 Socken: Traryd ..... Berättarens yrke: f. d. lantbrukare
 Uppteckningsår: 1963 ..... Född år 1873 i Traryd

Kreatursmarknader. s. 1.
 Transport av timmer m. m. i foror. s. 1.
 Oxar som dragare. s. 1.
 Arbetslöner för skogsarbetare. s. 1.
 Avgift vid vägspärr. s. 1-2.
 Piggare. s. 2.

ACC. N:R M. 16575:1

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

"Förr fanns det gott om både kor och oxar här i Traryd. På den tiden var det även stora kreatursmarknader. I Nöttja hade vi en av de största då. Dit kom bl.a. många västgötar, som i sin tur handlade med oxar och fäkreuter, men efter hand måste dock Nöttja sin betydelse, och då blev det Markaryd och Ljungby som tog vid. Det gick också på sin tid många transporter av timmer till Halmstad här ifrån Traryd. Far berättade att det många gånger kunde vara svårt för fororna att komma upp för de branta liarna bortåt Knared. Då fick man spänna från några av de andra djuren i sällskapet och med deras hjälp dra upp en vagn i taget. På den tiden körde en sju till åtta stycken samtidigt. Man åkte ogärna ensam. för det var gott om rövare som låg och lurpassade. Detta var alltså under 1850-1870 talen. Man körde även till Laholm, men Halmstad var själva lastplatsen. Det var i huvudsak bjälkar, plank och sparrar man sålde, men också en del skeppsmaster förståss. När det var långa timmerlass hade man en extra vagn efter. Den fick man då passa på och styra i krökarna, så att man kom ordentligt fram. I retur tog man hem salt, mjöl och fisk, men när man köpt det där, så hade man för det mesta inte många öre över på resan, och denna tog i regel två dagar i anspråk. Oxar användes huvudsakligen som dragare, men efter hand började även en och annan körare använda häst. Det var t.o.m. de som blev ständiga körkarlar och tog detta som sitt yrke. På den tiden hade ju skogen en stor betydelse för socknen, men arbetslönerna var inte stora. Jag vet att huggarlönen var 3 öre för träd som höll minst 14-18 tum i tjocklek, och för klenare endast 2 öre. Omkring 1879 betalades 3:-- kbm för massavedstransporterna. Då var det att forsla det från avlägsna platser, ibland över myrar, där det ofta var mycket besvärligt att ta sig fram, och så ända fram till Delary, innan man var klar. Förtjänsten för körkarl med skjuts blev 4:-- om dagen. När sedan järnvägen kom, upphörde transporterna efter hand mot Halmstad, men istället transporterades det bräder mot Osby. Jag var med första gången dit, när jag var en sju år gammal. Då vi kom ner i Hallaryds socken i Sännesholma by, fanns det en väg-

ACC. N:R M. 16575:2.

2
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

spärr. Jag minns, att det kom ut en gubbe, och jag tror, han tog upp 25 öre i avgift, innan vi fick passera.

På 1880-talet kom det många tiggare hit in i Traryds socken. De kom särskilt talrikt ifrån Hallaryds socken. Här kom bl.a. en, som vi kallade för 'Johannes liten'. Han var glad för brännvin och var ofta full. Med sig hade han en liten univakbox med trädrullar, synålar, knappar och 'hosespetor' i. Nere vid gästgiveriet höll han gärna till, Han ville nämlige ha mjölgröt och logi där, och som betalning lämnade han några synålar. Sedan minns jag, att det kom en gubbe dragandes på en kärra, och på denna satt hanskärring. Dessa två drog också omkring och tiggde, och även de kom från Hallaryd. Det var ju mycket svåra tider då, och tiggeriet blev allt mer och mer betungande. Till slut blev det därför också tillsagt, att ingen fick gå omkring här i församlingen och tigga mer."